Polo

De eerste polowedstrijd in Nederland werd twintig jaar geleden gespeeld. En anno 2008 spelen niet meer dan enkele tientallen liefhebbers deze edele sport. Tijd voor een ontdekkingstocht. Over paarden, poen, Porsches, pollen en – jawel! - óók pijn. Heel veel pijn...

"Oooo, whát a gentlemen!" De speaker kraait het uit van plezier. Voor zijn neus en die van ons zien we bij de Amsterdam Polo Trophy een kluwen polospelers vrijwel tegelijk verschrikkelijk over een bal heen maaien. De paar honderd toeschouwers gniffelen. Humor regeert bij een middagje polo in het Amsterdamse Bos. Wij zijn hier niet voor uitslagen, winnaars, et cetera. We willen wel eens weten wat de polosport inhoudt, of het meer is dan de beelden van kakkers, champagne en poenigheid die we erbij hebben. We spreken veel mensen, waarbij de belangrijkste conclusie is: polo is een pure kijk- én topsport.

In de kinderschoenen

Natuurlijk, de polosport in Nederland staat nog in de kinderschoenen, ook al werd de eerste polowedstrijd twintig jaar geleden gespeeld. Ons land telt slechts zo'n zeventig beoefenaars, niet meer dan vier clubs (Wassenaar, Vreeland, Houten en Deuverden) en een handvol toernooien, die dan ook geen van alle een echte status hebben. Elk toernooi is een gelegenheidstoernooi, maar sommige hebben al wél een traditie. Bijvoorbeeld het toernooi van Amsterdam, dat volgend jaar alweer voor de tiende keer wordt georganiseerd.

De teams bestaan vaak uit ondernemers, in Nederland meestal amateurs. Soms spelen één of meer professionals mee, soms komen ze uit het buitenland. "Speelt Nederland een internationale wedstrijd, dan worden we op EK's en WK's door landen als Argentinië en Engeland weggevaagd", is de mening van Jim Souren, polokenner bij uitstek. Toch won Oranje zilver bij het Europees Kampioenschap 2002 in Rome en brons bij het Europees Kampioenschap 2005 in Nederland.

Internationaal

Wereldwijd zijn ongeveer 50.000 polospelers actief. Pololand bij uitstek is Argentinië. In Pakistan is het een sport die veel militairen beoefenen. Hier, in Europa, zijn Engeland en Spanje de landen waar men polo het meest speelt. Nergens heb je een competitie, wel overal toernooien. Zo'n 30 tot 35, op alle niveaus. Het seizoen loopt van mei tot oktober, althans in Europa, want in Argentinië is het juist andersom. Olympisch gezien stond de sport tot 1936 op het programma. De kenners in Nederland gissen naar de reden waarom hun sport van dat podium is verdwenen. Topspeelster Brenda de Boer denkt dat het een combinatie van factoren is geweest. "In de crisisjaren waren er een paardenvirus en een tekort aan spelers. Daarna is het geleidelijk verdwenen."

Sponsors

Grote en minder grote sponsoren hebben de sport in Nederland inmiddels omarmd. Autofabrikant Porsche, vermogensbeheerder Velthuyse & Mulder, champagnemerk Veuve Cliquot en – natuurlijk - Scapa zijn ook deze middag in het Amsterdamse Bos aanwezig.

'In Argentinië is polo een boerensport, een sport van de gaucho's, de cowboys'

Wie een beetje wil meedoen in de polowereld, draagt de kleding van Scapa. Algemeen directeur is de Belg (met een Engelse vader) Michael Redding, zelf een uitstekende polospeler. "Polo is a 'way of living', waar wij vol op gedoken zijn", start Redding zijn betoog. "Wij hebben de beschikking over twintig paarden. Hoewel ik de enige professional ben in ons team, steken we er ongelofelijk veel tijd in. Eind maart spelen we al in Sotogrande op een toernooi en daarna reizen we van België terug naar Spanje en Nederland. We zijn bezig in Antwerpen een poloschool op te richten. Hopelijk gaan ze dat in Nederland ook doen." Maar dat gebeurt al jaren, reageert De Boer. "Er zijn starterscursussen. Daardoor groeit het ledenaantal jaarlijks met tien procent."

Gaucho's en cowboys

Vergelijk dat eens met Argentinië. Op bijna elk vrij stukje land speelt men daar polo. Marcelo Puga, in de polowereld bekend als Turco, is er één van. De immer met alpinopet getooide fullprof: "Bij ons heb je zo 20.000 toeschouwers bij een wedstrijd. Waarschijnlijk hebben we evenveel spelers. Nee, het zijn niet bedrijven die investeren, eigenlijk uitsluitend privépersonen." Jim Souren: "Het is >>

Sandionu llutat. Duissi.

een boerensport, een sport van de gaucho's, de cowboys. Families strijden op hun land, de 'estancias', tegen elkaar. Peugeot en Volkswagen zijn daar grote sponsoren. Het is een gezelligheidssport die is uitgegroeid tot een van de grootste sporten van het land. Iedereen heeft daar een paard in plaats van een fiets."

Polospeelster Brenda de Boer verblijft momenteel in Argentinië. Elke winter stapt ze op het vliegtuig om voor een paar maandjes in het walhalla van de polosport te kunnen meespelen én genieten. "In Argentinië heb je de mogelijkheid om aan wedstrijden mee te doen tussen uitsluitend vrouwen. Het gaat er vreselijk relaxed aan toe, het gaat minder om prestige, geld en commercie. Bovendien zijn de nationale kampioenschappen van Argentinië vele malen groter én sterker dan die in de rest van de wereld. Midden in de stad Palermo vindt - verspreid over vier weekeinden - de boeiendste kijkwedstrijd van het jaar plaats. Een geweldig spektakel. In Pilar, zestig kilometer buiten Buenos Aires, heb je wel driehonderd velden. Maar eigenlijk wordt elke dag op wel tientallen plaatsen in het land gespeeld."

Bont en blauw

In het Amsterdamse Bos moet De Boer het deze middag flink ontgelden. Ze is de enige speelster tussen al het mannengeweld. En de heren kennen geen enkele genade. Onderling trouwens ook niet. "Sommige mannen houden wel eens rekening met me, maar dat hoeft niet. Ik kom geregeld bont en blauw van mijn zadel af. Vooral mijn armen en benen hebben het dan zwaar gehad", aldus De Boer. Ze heeft voornamelijk een verdedigende functie. Haar doel is de tegenstanders van haar medespelers weg te rijden, zodat haar teamgenoten vrij komen te staan om te scoren. Niet gunstig in dit geval.

Scapa-aanvoerder Michael Redding: "Je ziet, deze sport is er niet een voor watjes. Het gaat hier niet om de show, maar om het hebben van ballen. Polo is een van de snelste balsporten ter wereld. Veel meer mensen zouden dit leuk moeten vinden." En zo is het. Het spel gaat razendsnel, zowel de paarden als hun berijders tonen zich kunstenaars op de kleine en grote ruimte. De aarde vliegt je om de oren, botsingen zijn geen uitzondering... Het lijkt op een combinatie van rugby en hockey. Het publiek geniet.

Voor echte liefhebbers

Wie betaalt deze kostbare? Dat is de grote vraag om je heenkijkend op een event. Steven Chin Ten Fung, marketingmanager van Velthuyse & Mulder, zegt dat zijn bedrijf de polosport heeft omarmd "omdat het, net als bij vermogensbeheer, om snel handelen gaat". Toch sponsort hij met zijn bedrijf geen team. "Nee, wij betalen voor een standruimte, en samen met de andere sponsors voor een commentator en de catering. Meer niet. Aan die standruimte is overigens wel weer een team gekoppeld. Daarvoor betalen wij voor twee dagen 50.000 euro." Ook Porsche is een vaste sponsor en, door de jaren heen, zeer succesvol in de polosport. Een woordvoerder: "De synergie van een merk als Porsche met de sport is heel mooi. Beide zijn voor echte liefhebbers, hebben een avontuurlijk karakter en een voorliefde voor snelheid en dynamiek."

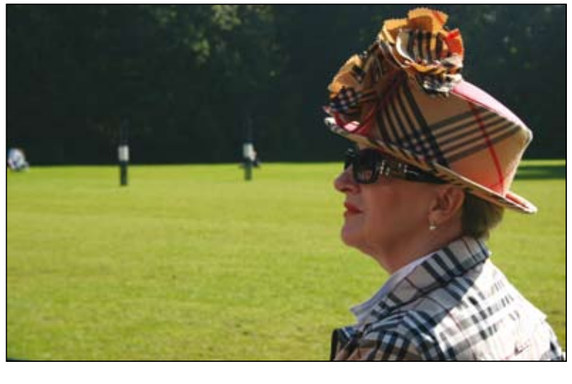

Met prat, commolu mmodigna aute magnim nullandrem venit nim deliqui scipsum alisci tem eugait iriure dolore vulput

Topspelers

"De organisatie van de Amsterdam Polo Trophy kost 100.000 euro voor twee dagen", bekent organisator Jim Souren. "Voor topspelers, die een handicap drie hebben, betaal je zo'n duizend euro per wedstrijd. Dat betaalt de rest van het team, de amateurs dus. Spelers uit Argentinië zijn duurder. Echte topspelers - met een handicap tien, van wie er maar zo'n tien in de hele wereld rondrijden - kosten wel een ton per maand. Dat zijn de Bergkampjes, de Maradona's." Nederland kent slechts twee professionals. De een, Niels van Baasbank, heeft handicap twee en speelt in Dubai. De ander, Nicky Grooss, verdedigt in Amsterdam de 'clubkleuren' van Jaeger-LeCoultre.

De spelregel

De naam polo is een verbastering van het woord 'pulu', dat Tibetaans is voor wortel. Hiervan werden namelijk de eerste poloballen gemaakt. Een polowedstrijd wordt gespeeld op een veld van 200 bij 300 meter, ongeveer zo groot als vijf voetbalvelden. De twee teams bestaan elk uit vier spelers en een veelvoud aan paarden. De paarden worden in principe om elk spelgedeelte, een chukka, van zeven zuivere minuten gewisseld. Er zijn vier chukka's. De stick, waarmee geslagen wordt, bestaat uit een bamboeschacht en een kop van hardhout. De bal, zo groot als een hockeybal, is wit en van plastic of hout. Net als bij golf worden polospelers ingedeeld naar handicap, opbouwend van -2 naar +10. Rijvaardigheid, slagtechniek en spelinzicht bepalen dit niveau. Wie de meeste keren scoort wint. De doelen zijn zeven meter breed, de doelpalen vallen om als men er tegenaan rijdt en er staat geen keeper op het doel.

Paarden

Een team bestaat in de regel niet uit vaste spelers. Voor elk toernooi kun je, als aanvoerder/financier, opnieuw een ander team formeren. Tot slot, en niet geheel onbelangrijk, de paarden. Michael Redding: "Bij de jumpingpaardensport kosten die gemiddeld tussen de 50.000 en 2 miljoen euro, bij polo tussen de 10.000 en 20.000 euro. Ja, dat betalen we zelf. Komt geen sponsor of bedrijf aan te pas."

De Boer: "De meeste spelers hebben hun eigen paarden. Ze starten met één of twee en delen soms met een andere speler een paard. Sommige hebben geldschieters. Paarden hebben zo veel aandacht nodig, dat kost veel vrije tijd en tienduizenden euro's per jaar. En vraagt om een flexibele baan. Polospelers trainen tweemaal per dag. Ze hebben speciaal paardenvoer, een mix van graan, maïs en mineralen. Daarin zit ontzettend veel energie. Hetzelfde als bij spring- en renpaarden." Zelf traint De Boer vier tot vijf keer per week. Ze loopt hard, oefent slagen, speelt oefenwedstrijdjes, heeft zelfs krachttraining. "Op iedere leeftijd en met elk postuur kun je het spelen." Lachend: "Maar het is toch wel handig als je 'in shape' bent." En dat blijkt.wel op de Amsterdam Polo Trophy, waar men twee dagen pure topsport beleeft. ■

Voor de polokalender: zie www.polo.nl